

**Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва**

Тетяна Прокопович

«КОПІЮВАННЯ ЗІ ЗРАЗКІВ»

Методичні рекомендації

**Луцьк
2017**

УДК 75(072)
ББК 85.14я73-9
П 80

Рекомендовано до друку науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 6 від 15 березня 2017 року).

Рецензенти:

Лесик О.В. – доктор архітектури, професор, дійсний член Української академії архітектури, завідувач кафедри образотворчого мистецтва факультету мистецтв Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Авраменко Д. К. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Луцького національного технічного університету

Прокопович Т. А.

М 54 «Копіювання зі зразків»

Методичні рекомендації до курсу «Копіювання зі зразків» / Прокопович Тетяна Анатоліївна. – Луцьк : Східноєвроп. нац. у-т і. Лесі Українки, 2017. – 24с.

Методичні рекомендації з курсу «Копіювання зі зразків» розроблені відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра і спрямовані на поглиблене вивчення та оволодіння правилами і прийомами олійного живопису та іконографії, шляхом копіювання творів провідних живописців, іконописців, а також створення оптимальних можливостей для фахового опанування стилів, напрямків живопису та іконографії у різноманітних техніках.

Мета видання – надати методичну допомогу викладачам у проведенні занять із курсу «Копіювання зі зразків».

Для викладачів та студентів III – IV курсу напряму підготовки 6.020205 – «Образотворче мистецтво».

УДК 75(072)
ББК 85.14я73-9
П80

© Прокопович Т. А., 2017
© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, 2017

ЗМІСТ

1.	Опис навчального курсу.....	4
2.	Пояснювальна записка.....	4
3.	Структура залікового кредиту курсу.....	5
4.	Теоретичний курс.....	7
5.	Практичний курс.....	8
6.	Завдання для самостійної роботи.....	11
	1). Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.....	11
	2). Підготовка до виступів на семінарах і практичних робіт.....	12
	3). Підготовка до написання модульних контрольних робіт з курсу «Копіювання зі зразків».....	14
	4). Систематизація вивченого матеріалу перед заліком та екзаменом.....	15
7.	Індивідуальні завдання.....	16
8.	Оцінювання	16
9.	Рекомендована література.....	20

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «КОПІЮВАННЯ ЗІ ЗРАЗКІВ»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів 8	Галузь знань 02 – культура і мистецтво	Вибіркова
	Напрямок підготовки 6.020205 " Образотворче мистецтво"	
Модулів 9	Спеціальність 023 – «Образотворче мистецтво декоративне мистецтво, реставрація»	Рік підготовки 3,4
Змістових модулів 8		Семестр 6,7,8
ІНДЗ: є		Лекції 16 год.
Загальна кількість годин 288		
Тижневик годин (для денної форми навчання) аудиторних 3 самостійної роботи 1 індивідуальної роботи 1	Бакалавр	Лабораторні 150 год.
		Самостійна робота 62 год.
		Індивідуальна робота 60 год.
		Форма контролю: залік (6 і 7 семестри), екзамен (8 семестр)

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма курсу «Копіювання зі зразків», розроблена відповідно до навчального плану напряму «Образотворче мистецтво» розвиває у студентів вміння створювати високохудожні твори методом копіювання шедеврів олійного живопису та іконографії. Даний курс розрахований для найоптимальнішого опанування і поглибленого вивчення правил та прийомів створення художнього зображення у різних стилях і техніках виконання, а також створення оптимальних можливостей для фахового та творчого розвитку студентів, формування в них естетичного смаку відповідно до вимог сучасної системи освіти.

I. Мета курсу полягає у формуванні професійної компетентності художника-живописця, оволодіння ним професійних знань, вмінь та навичок шляхом копіювання творів мистецтва.

II. Завдання курсу полягає у удосконаленні й формуванні необхідних вмінь і навичок під час виконання художніх творів у різних стилях, а також розвиток необхідної художньої культури, на прикладах копіювання шедеврів живопису та іконопису, що лежить в основі розвитку професійних якостей художника.

III. Вивчення курсу «Копіювання зі зразків» проходить у тісному міждисциплінарному зв'язку з курсами: «Малюнок», «Живопис», «Скульптура», «Композиція», «Перспектива в образотворчому мистецтві», «Монументальний живопис», «Основи технології і техніки

монументального живопису», «Основи рествращі» «Основи кольорознавства», «Історія образотворчого мистецтва», «Основи технології техніки станкового живопису», «Іконопис».

IV. В результаті вивчення курсу необхідно знати:

- основні матеріали і техніки виконання живописних робіт, засоби художньої виразності в станковій графіці та живописі;
- основні матеріали і техніки виконання живописних робіт, засоби художньої виразності в монументальному та сакральному мистецтві;
- правила художнього моделювання форми зображення відповідно до видів, матеріалів і технік живопису;
- закони, правила, прийоми, що використовуються в різних техніках станкової графіки, станкового живопису (натюрморт, пейзаж, портрет), а також монументального живопису (сграфіто, фреска та розпис, мозаїка).

вміти :

- володіти різними техніками і технологіями, практичними навичками під час копіювання творів мистецтва;
- працювати з різними видами художніх матеріалів у різних техніках і стилях, під час копіювання творів мистецтва;
- володіти методом творчого процесу копіювання у пошуку нових ескізів;
- вміти використовувати систему образів та понять, що історично склались в станковому, монументальному живописі та іконописі;
- копіювати високохудожні композиції, для удосконалення набутих знань та навичок, що відповідають сучасними вимогами освіти;

3. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ КУРСУ

Структура навчальної дисципліни.

6 семестр

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усьог о	у тому числі					
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Змістовний модуль 1. Копіювання творів станкової графіки							
Тема 1. Копіювання творів станкової графіки (натюрморт, пейзаж, портрет)	38	2	-	16	10	10	-
Разом за змістовним модулем 1	38	2	-	16	10	10	-
Змістовний модуль 2. Копіювання творів станкового живопису.							
Тема 2 Копіювання творів станкового живопису(натюрморт, пейзаж, портрет)	40	2	-	18	10	10	-
Разом за змістовним модулем 2	40	2	-	18	10	10	-
Змістовний модуль 3. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграфіто).							

Тема 3. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграфіто).	32	2	-	18	6	6	-
Разом за змістовним модулем 3	32	2	-	18	6	6	-

**Структура навчальної дисципліни.
7 семестр**

Змістовний модуль 4. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска та розпис).							
Тема 4. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска та розпис)	32	2	-	18	6	6	-
Разом за змістовним модулем 4	32	2	-	18	6	6	-
Змістовний модуль 5. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (мозаїка).							
Тема 5. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (мозаїка).	38	2	-	20	8	8	-
Разом за змістовним модулем 5	38	2	-	20	8	8	-
Змістовний модуль 6. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).							
Тема 6. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).	34	2	-	20	6	6	-
Разом за змістовним модулем 6	34	2	-	20	6	6	-

**Структура навчальної дисципліни.
8 семестр**

Змістовний модуль 7. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).							
Тема7. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).	36	2	-	20	6	8	-
Разом за змістовним модулем 7	36	2	-	20	6	8	-
Змістовний модуль 8. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).							
Тема8. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).	38	2	-	20	8	8	-
Разом за змістовним модулем 8	38	2	-	20	8	8	-
Усього годин	288	16	0	150	60	62	0

4. ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

6 семестр

Змістовий модуль 1 Копіювання творів станкової графіки.

Тема 1. Копіювання творів станкової графіки (натюрморт, пейзаж, портрет)

Копіювання – як спосіб ефективного навчання. Поняття: повторення, репліка, власна копія, зменшена копія, факсимільна копія. Поетапність роботи копії графічного твору. Виразальні засоби графіки.

Змістовий модуль 2 – Копіювання творів станкового живопису.

Тема 2. Копіювання творів станкового живопису(натюрморт, пейзаж, портрет).

«Трьохшаровий» метод живопису, як основа для вивчення техніки живопису. Вивчення послідовності створення творів станкового живопису, від підготовки ґрунтової основи, виконання картону і до відтворення всіх технічних прийомів використаних при створенні твору автором. Виконання різних типів копій («музейні» копії, копії-репродукції та ін.)

Змістовий модуль 3 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграфіто).

Тема 3. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграфіто).

Практичне освоєння технік монументального живопису і вивчення технологій використання різних матеріалів шляхом копіювання класичних зразків. Сграфіто, техніка виконання та послідовність виконання.

7 семестр

Змістовий модуль 4 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска та розпис).

Тема 4. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска та розпис)

Практичне освоєння технік монументального живопису і вивчення технологій використання різних матеріалів шляхом копіювання класичних зразків. Фреска (*а фреска, асекко*), техніка виконання та послідовність виконання.

Змістовий модуль 5 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (мозаїка).

Тема 5. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (мозаїка).

Практичне освоєння технік монументального живопису і вивчення технологій використання різних матеріалів шляхом копіювання класичних зразків. Мозаїка: *прямий набір, зворотній набір, набірна мозаїка, поштучна мозаїка, флорентійська мозаїка*; техніка

виконання та послідовність виконання. Копіювання рельєфної пластики (кераміки, майоліки.)

Змістовий модуль 6 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).

Тема 6. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).

Копіювання іконографічних творів, як форма засвоєння канонічних основ церковного мистецтва. Копіювання творів старих майстрів. Копіювання класичного іконопису (візантійської та давньоруської). Методичні елементи технічної послідовності іконопису. Іконографічні типи зображення.

8 семестр

Змістовий модуль 7 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).

Тема 7 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).

Види ікон. Засоби виразності в іконописі. Копіювання творів старих майстрів. Копіювання класичного іконопису (візантійської та давньоруської). Ікона та її складові. Методичні елементи технічної послідовності іконопису.

Змістовий модуль 8 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).

Тема 8. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).

Левкас та його особливості. Засоби виразності в іконописі. Копіювання творів старих майстрів. Копіювання класичного іконопису (візантійської та давньоруської). Ікона та її складові. Деїсус. Методичні елементи технічної послідовності іконопису.

5. ПРАКТИЧНИЙ КУРС

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

6 семестр

Змістовий модуль 1 Копіювання творів станкової графіки.

Тема 1. Копіювання творів станкової графіки (натюрморт, пейзаж, портрет)

Створення зменшеної копії. Опанування поетапності роботи при створенні копії графічного твору. Виконання копії з використанням музейного експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-3.

Змістовий модуль 2 – Копіювання творів станкового живопису.

Тема 2. Копіювання творів станкового живопису (натюрморт, пейзаж, портрет).

Опанування трьохшарового методу живопису: підготовка ґрунтової основи, відтворення технічних прийомів використаних при створенні твору. Виконання копії з використанням музейного експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-2.

Змістовий модуль 3 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграфіто).

Тема 3. Створення копії твору монументального мистецтва виконаного в техніці сграфіто.

Практичне освоєння технік монументального живопису, використання різних матеріалів шляхом копіювання елементів твору монументального мистецтва. Розмір – формат А-3.

Основні поняття: станкова графіка, натюрморт, пейзаж, портрет, станковий живопис, монументальний живопис, сграфіто, музейне полотно, копія-репродукція.

Питання для самоконтролю.

1. Які відомі твори станкової графіки?
2. Які розрізняють види копіювання (повторення, репліка, власна копія, зменшена копія, факсимільна копія)?
3. Яка поетапність роботи під час копіювання графічного твору?
4. Як відрізняється копіювання графічного твору від творів станкового живопису?
5. Яка поетапність трьохшарового живопису?
6. Як виконується копія музейного полотна?
7. В чому проявляється відмінність між копією музейного полотна і копії-репродукції?
8. Які техніки використовуються при копіюванні монументального мистецтва?
9. Які техніка виконання та послідовність виконання сграфіто?

7 семестр

Змістовий модуль 4 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска, розпис).

Тема 4. Копіювання твору монументального мистецтва виконаного в техніці *фреска*, або *розпис*.

Практичне освоєння технік монументального живопису, використання різних матеріалів шляхом копіювання елементів класичних зразків. Фреска (*а фреска, асекко*), техніка виконання та послідовність виконання. Розмір – формат А-3.

Змістовий модуль 5 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (мозаїка).

Тема 5. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в техніці *мозаїки*.

Практичне освоєння техніки *мозаїка* шляхом копіювання класичних зразків. Створення копії рельєфної пластики (кераміка, майоліка). Виконання копії мозаїки з використанням музейного експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-2.

Змістовий модуль 6 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).

Тема 6. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).

Створення копії іконографічного твору старих майстрів класичного іконопису (візантійського та давньоруського іконопису). Виконання копії зображення Ісуса Христа з використанням музейного (церковного) експонату, або копії-репродукції та ін. Розмір – формат А-2.

Основні поняття: фреска, розпис, мозаїка, асекко, монументальний живопис, музейний експонат, копія-репродукція.

Питання для самоконтролю.

1. Яка відмінність копіювання монументального мистецтва від станкового живопису?
2. Які техніка виконання і послідовність копіювання фрески?
3. Яка поетапність роботи під час копіювання монументального твору в техніці мозаїка?
4. Яка технологія використання різних матеріалів шляхом копіювання класичних зразків мозаїки?
5. Яка відмінність і поетапність техніки виконання при прямому наборі, зворотному наборі мозаїки?
6. Яка послідовність виконання копії у техніці мозаїка при набірній мозаїці, поштучній мозаїці, флорентійській мозаїці?
7. В чому проявляється відмінність копіювання рельєфної пластики (кераміки, майоліки.)?
8. Яка особливість при копіюванні іконографічних творів?
9. Які техніка виконання та послідовність виконання класичного іконопису?

8 семестр

Змістовий модуль 7 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).

Тема 7 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).

Копіювання творів класичного іконопису (візантійського чи давньоруського). Виконання копії зображення Богоматері з використанням музейного (церковного) експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-2.

Змістовий модуль 8 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).

Тема 8. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).

Створення копії твору старих майстрів класичного іконопису (візантійського чи давньоруського). Виконання копії сцен зі Святого Писання з використанням музейного (церковного) експонату, або репродукції та ін.. Розмір – формат А-2.

Основні поняття: іконопис, класичний іконопис, візантійський стиль, давньоруський стиль, іконографічні типи.

Питання для самоконтролю.

1. Яка відмінність копіювання монументального мистецтва, станкового живопису і іконопису?
2. Які техніка виконання і послідовність класичного іконопису?
3. Яка поетапність роботи під час копіювання творів сакрального мистецтва?
4. Які найбільш відомі види ікон?
5. Яка відмінність і поетапність техніки візантійського та давньоруського іконопису?
6. Яка послідовність виконання копії ікони в техніці старих майстрів?
7. В чому проявляється відмінність особливості копіювання іконописного твору на левкасній основі?
8. Які засоби виразності іконографічних творів?
9. Які елементи технічної послідовності іконопису?

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1). Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.

6 семестр

Змістовий модуль 1 Копіювання творів станкової графіки.

Тема 1. Копіювання творів станкової графіки (натюрморт, пейзаж, портрет).

Копіювання – як спосіб ефективного навчання. Поняття: повторення, репліка, власна копія, зменшена копія, факсимільна копія. Поетапність роботи копії графічного твору. Виразальні засоби графіки.

Змістовий модуль 2 – Копіювання творів станкового живопису.

Тема 2. Копіювання творів станкового живопису (натюрморт, пейзаж, портрет).

Трьохшаровий метод живопису, як основа для вивчення техніки живопису. Технічні прийоми при копіюванні станкового твору.

Змістовий модуль 3 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграффіто).

Тема 1. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках.

Освоєння технік монументального живопису. Вивчення технологій використання різних матеріалів при копіюванні класичних зразків. Сграффіто, техніка виконання та послідовність виконання.

7 семестр

Змістовий модуль 4 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска, розпис).

Тема 4. Копіювання твору монументального мистецтва виконаного в техніці *фреска*, або *розпис*.

Практичне освоєння технік монументального живопису, використання різних матеріалів шляхом копіювання елементів класичних зразків.

Змістовий модуль 5 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (мозаїка).

Тема 5. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в техніці *мозаїки*.

Техніка *мозаїка* – класичні зразки. Рельєфна пластика – кераміка, майоліка.

Змістовий модуль 6 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).

Тема 6. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).

Копіювання іконографічних творів, як форма засвоєння канонічних основ церковного мистецтва. Копіювання іконографічних творів. Техніка старих майстрів класичного іконопису (візантійського та давньоруського іконопису). Методичні елементи технічної послідовності іконопису. Іконографічні типи зображення

8 семестр

Змістовий модуль 7 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).

Тема 7 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).

Види ікон. Засоби виразності в іконописі. Копіювання класичного іконопису (візантійської та давньоруської). Ікона та її складові. Методичні елементи технічної послідовності іконопису.

Змістовий модуль 8 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).

Тема 8. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).

Левкас та його особливості. Засоби виразності в іконописі. Копіювання творів старих майстрів. Ікона та її складові.. Елементи послідовності класичного іконопису.

2). Підготовка до практичних робіт.

6 семестр

Змістовий модуль 1 Копіювання творів станкової графіки.

Створення зменшеної копії графічного твору з використанням музейного експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-3, картон, ватман. Матеріали – туш, перо, олівець.

Змістовий модуль 2 – Копіювання творів станкового живопису.

Копіювання творів станкового живопису трьохшаровим методом з використанням музейного експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-2., картон, або полотно. Матеріали: олійні фарби.

Змістовий модуль 3 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграффіто).

Створення копії елементу твору монументального мистецтва виконаного в техніці сграфіто. Розмір – формат А-3. Матеріал на вибір студента

Література

- Баммес Г. Л. Изображение фигуры человека / Г. Л. Баммес. – Берлин, 2007. – 326 с.
- Волков Н. В. Геометрия и композиция картин / Н.В. Волков. – М. : Искусство, 1990. – 132 с.
- Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів / М. А. Кириченко, - К. : Вища школа, 2002. – 188 с.
- Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..
- Михайленко В. Є. Основи композиції / В. Є. Михайленко. – К. : Каравела, 2004. – 304 с.

7 семестр

Змістовий модуль 4 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска, розпис).

Створення копії елементу твору монументального мистецтва виконаного в техніці фреска (а фреска, асекко). Розмір – формат А-3. Матеріал на вибір студента.

Змістовий модуль 5 Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (мозаїка).

Створення копії мозаїки з використанням музейного експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-2. Матеріал на вибір студента.

Змістовий модуль 6 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).

Створення копії іконографічного твору старих майстрів класичного іконопису (візантійського та давньоруського іконопису) зображення Ісуса Христа з використанням музейного (церковного) експонату, або копії-репродукції та ін. Розмір – формат А-2, картон, або полотно. Матеріали: олійні фарби.

Література

- Аксенов Ю. Цвет и линия. Практическое руководство по рисунку и живописи / Ю. Аксенов, М. Левидов., 1986. – 326 с.
- Баммес Г. Л. Изображение фигуры человека / Г. Л. Баммес. – Берлин, 2007. – 326 с.
- Валериус С. С. Монументальная живопись. Современные проблемы: учебное пособие для студентов художественных заведений / С. С. Валериус - М.: Искусство, 1979. - 200 с.
- Волков Н. В. Геометрия и композиция картин / Н.В. Волков. – М. : Искусство, 1990. – 132 с.
- Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..
- Михайленко В. Є. Основи композиції / В. Є. Михайленко. – К. : Каравела, 2004. – 304 с.
- Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.

8 семестр

Змістовий модуль 7 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Богоматері).

Виконання копії зображення Богоматері з використанням музейного (церковного) експонату, або репродукції та ін. Розмір – формат А-2.

Змістовий модуль 8 Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).

Створення копії твору старих майстрів класичного іконопису (візантійського чи давньоруського) сцен зі Святого Писання з використанням музейного (церковного) експонату, або репродукції та ін.. Розмір – формат А-2, картон, або полотно. Матеріали: олійні фарби.

Література

- Аксенов Ю. Цвет и линия. Практическое руководство по рисунку и живописи / Ю. Аксенов, М. Левидов., 1986. – 326 с.
- Баммес Г. Л. Изображение фигуры человека / Г. Л. Баммес. – Берлин, 2007. – 326 с.
- Валериус С. С. Монументальная живопись. Современные проблемы: учебное пособие для студентов художественных заведений / С. С. Валериус - М.: Искусство, 1979. - 200 с.
- Волков Н. В. Геометрия и композиция картин / Н.В. Волков. – М. : Искусство, 1990. – 132 с.
- Жданова Н. С. Перспектива: учебное пособие / Н. С. Жданова. – М. : Владос, 2004. – 224 с.
- Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..
- Михайленко В. Є. Основы композиції / В. Є. Михайленко. – К. : Каравела, 2004. – 304 с.
- Ростовцев Н. Н. Рисование головы человека / Н. Н. Ростовцев. – М. : Свет, 1989. – 215 с.
- Прокопович Т. А. Основы кольорознавства : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.

3). Підготовка до написання модульних контрольних робіт з курсу «Копіювання зі зразків»

6 семестр

Змістовний модуль 1. Копіювання творів станкової графіки.

Модульна контрольна робота 1 – Виконати копію твору майстра рисунку та графіки (виконується матеріалом відповідно до оригіналу).

Змістовний модуль 2. Копіювання творів станкового живопису.

Модульна контрольна робота 2 - Виконати копію твору майстра станкового живопису: пейзаж, натюрморт, портрет, сюжетний твір (виконується матеріалом відповідно до оригіналу).

Змістовний модуль 3. Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (сграффіто).

Модульна контрольна робота 3 – Виконати копію твору майстра монументального живопису (можливо виконання фрагменту твору).

7 семестр

Змістовний модуль 4. *Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в різних техніках (фреска та розпис).*

Модульна контрольна робота 4 – Виконати копію твору майстра монументального живопису (можливо виконання фрагменту твору).

Змістовний модуль 5. *Копіювання творів монументального мистецтва виконаних в*

Модульна контрольна робота 5 – Виконати копію твору майстра монументального живопису (можливо виконання фрагменту твору).

Змістовний модуль 6. *Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення Ісуса Христа).*

Модульна контрольна робота 6 – Виконати копію твору, який виконаний в різних стилістичних традиціях - ікона з зображенням Христа: Пантократор (Вседержитель), Цар Царем, Спас нерукотворний, Спас на престолі (на вибір студента).

8 семестр

Модульна контрольна робота 7 – Виконати копію твору, який виконаний в різних стилістичних традиціях - ікони з зображенням Богоматері: Одигітрія (Путівниця), Єлеуса (Розчулена) або Богоматір Ніжності, Оранта (Молительниця), Знамення (Втілення), Панагія (Пресвята), (на вибір студента).

Змістовний модуль 8. *Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису (іконографічні типи зображення сцен зі Святого Писання).*

Модульна контрольна робота 8 – Виконати копію твору, який виконаний в різних стилістичних традиціях - ікони з зображенням сцен зі Святого Писання – Різдво Пресвятої Богородиці, Воздвиження Хреста Господня, Введення до храму Пресвятої Богородиці, Різдво Христове, Богоявлення (Хрещення Господа), Стрітєння Господа, Благовіщення Пресвятої Богородиці, Вхід Господа до Єрусалиму, Вознесіння Господа, П'ятидесятниця, Преображення Господа, Успіння Богородиці (на вибір студента).

4) Систематизація вивченого матеріалу перед заліком та екзаменом.

6 семестр – залік

Питання до заліку:

1. Копіювання, як спосіб ефективного навчання.
2. Види копій та їх характеристика.
3. Попереднє візуальне обстеження стану і техніки авторської манери виконання твору мистецтва.
4. Поетапність виконання копіювання зі зразків.
5. «Розумне копіювання» творів мистецтва.
6. Копіювання творів станкового рисунка та графіки.
7. «Музейні» копії, особливості виконання.

8. Копіювання творів монументального живопису.

7 семестр – залік

Питання до заліку:

1. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису.
2. Копіювання творів темперного живопису.
3. Задачі при виконанні копій.
4. Засоби виразності в іконописі.
5. Технології виготовлення та складові ікони.
6. Іконографічні типи зображення.
7. Копіювання, як навчальна дисципліна.
8. Досягнення та помилки в копіюванні.
9. Послідовність ведення роботи, технології при копіюванні.

8 семестр – екзамен

Екзаменаційні питання (теоретичні) з дисципліни «Копіювання зі зразків»

1. Копіювання, як спосіб ефективного навчання.
2. Види копій та їх характеристика.
3. Попереднє візуальне обстеження стану і техніки авторської манери виконання твору мистецтва.
4. Поетапність виконання копіювання зі зразків.
5. «Розумне копіювання» творів мистецтва.
6. Копіювання творів станкового рисунка та графіки.
7. «Музейні» копії, особливості виконання.
8. Копіювання творів монументального живопису.
9. Копіювання творів сакрального мистецтва іконопису.
10. Копіювання творів темперного живопису.
11. Задачі при виконанні копій.
12. Засоби виразності в іконописі.
13. Технології виготовлення та складові ікони.
14. Іконографічні типи зображення.
15. Копіювання, як навчальна дисципліна.
16. Досягнення та помилки в копіюванні.
17. Послідовність ведення роботи, технології при копіюванні.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання. (6,7,8 семестри)

Індивідуальне завдання – написання реферату, який є обов'язковими для виконання кожним студентом. Реферат повинен відповідати загальновизнаним вимогам, має вміщати розкриту та обґрунтовану інформацію щодо обраної тематики.

Тематикою реферату є написання атрибуції про обраний для копіювання твір.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ: лекції, семінарські та практичні заняття, самостійне опрацювання літератури, робота в мережі Інтернет, робота з музейними експонатами.

8. ОЦІНЮВАННЯ

МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ:

- перевірка виконання поточних практичних робіт;
- перевірка перебігу виконання індивідуальних, самостійних завдань;
- виконання модульних контрольних робіт;
- залік, іспит, як підсумковий засіб діагностики успішності.

Поточне оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень студентів з курсу “Копіювання зі зразків” здійснюється за 100-бальною шкалою. Підсумковий бал (максимально – 100 балів) можна набрати двома способами з урахуванням балів набраних за результатами модульних контрольних робіт без здачі екзамену (заліку) та без врахування цих балів, але зі здачею екзамену (заліку). В першому випадку поточна семестрова оцінка визначається, як сума трьох складових:

- сумарної кількості балів за поточний контроль, що включає бали за аудиторні завдання (30-40 балів);
- Оцінки за індивідуальне науково-дослідне завдання (максимально 10 балів);
- Сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи, а саме перегляд робіт (максимально 60 балів)

Під час оцінювання береться до уваги відповідність роботи до теми, правильність рішення композиційних задач, технічне виконання, художній рівень роботи, творчий підхід до роботи, володіння технічними навиками згідно методичних вимог.

6 семестр

Поточний контроль				Модульний контроль			Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3			100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		МКР 1	МКР 2	МКР 3	
Т 1	Т 2	Т3	ІНДЗ	20	20	20	
10	10	10	10				

7 семестр

Поточний контроль				Модульний контроль			Загальна кількість балів
Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3			100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3		МКР 1	МКР 2	МКР 3	
Т 4	Т 5	Т 6	ІНДЗ	20	20	20	
10	10	10	10				

8 семестр

Поточний контроль			Модульний контроль		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		МКР 1	МКР 3	
Т 7	Т 8	ІНДЗ	30	30	
15	15	10			

За **Індивідуально науково-дослідницьке завдання** у відповідності до нижче вказаних вимог студент може отримати максимальну кількість балів - 10.

«**9-10**» – Виконана робота повністю відповідає діючим вимогам, містить розкрити, обґрунтовану інформацію щодо обраної тематики та ілюстративний матеріал.

«**6-8**» – Виконана робота відповідає діючим вимогам, але недостатньо розкрита тема, допущені незначні неточності, містить ілюстративний матеріал.

«**4-7**» – Виконана робота відповідає діючим вимогам, допущені незначні помилки, фактичного матеріалу недостатньо для розкриття теми, містить ілюстративний матеріал.

«**1-3**» - Виконана робота не відповідає діючим вимогам, фактичного матеріалу недостатньо для розкриття теми, відсутній ілюстративний матеріал.

Оцінка за 15- бальною шкалою	Оцінка за 10- бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
12-15	9-10	" <i>Відмінно</i> " – Правильність композиційної побудови зображення, вільне володіння технікою, дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.
9-11	7-8	" <i>Добре</i> " – Правильність композиційної побудови зображення, вільне володіння технікою, але мають незначні технічні недоліки, дотримання технологічних процесів при

		копіювання творів і підготовчих робіт.
6-10	5-6	" <i>Задовільно</i> " – Незначні помилки композиційної побудови зображення, задовільне володіння технікою, технічні недоліки, дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.
4-5	3-4	" <i>Незадовільно</i> ", з <i>можливістю повторного складання</i> ; - Незначні помилки композиційної побудови зображення, володіння технікою на низькому технічному рівні, не дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.
0-3	0-2	" <i>Незадовільно</i> ", з <i>обов'язковим повторним курсом</i> ; - Значні помилки композиційної побудови зображення, володіння технікою на низькому технічному рівні, не дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.

Модульний контроль

Оцінка за 30-бальною шкалою	Оцінка за 20-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
27-30	20-18	" <i>Відмінно</i> " – Правильність композиційної побудови зображення, вільне володіння технікою, дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.
20-26	14-17	" <i>Добре</i> " – Правильність композиційної побудови зображення, вільне володіння технікою, але мають незначні технічні недоліки, дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.
15-19	9-13	" <i>Задовільно</i> " – Незначні помилки композиційної побудови зображення, задовільне володіння технікою, технічні недоліки, дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.
10-14	5-8	" <i>Незадовільно</i> ", з <i>можливістю повторного складання</i> ; - Незначні помилки композиційної побудови зображення, володіння технікою на низькому технічному рівні, не дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.
0-9	0- 4	" <i>Незадовільно</i> ", з <i>обов'язковим повторним курсом</i> ; - Значні помилки композиційної побудови зображення, володіння технікою на низькому технічному рівні, не дотримання технологічних процесів при копіювання творів і підготовчих робіт.

Підсумкове оцінювання Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	Відмінно	

82-89	B	Добре	зараховано
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
1-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано (повторне складання)

Оцінка "відмінно" (A, 90-100 балів). Виконані завдання на високому художньому рівні, технічно бездоганні, відмінне володіння виражальними засобами і прийомами, включають творчий підхід у композиційному і колористичному вирішенні, повне розуміння законів і використання правил композиції.

Оцінка "добре" (BC, 75-89 балів). Виконані завдання на високому художньому рівні, технічно виконані з незначними помилками, добре володіння виражальними засобами і прийомами, включають творчий підхід у композиційному і колористичному вирішенні, розуміння законів і використання правил композиції.

Оцінка "задовільно" (DE, 60-74 бали). Виконані завдання на недостатньому художньому рівні, технічно недосконалі, наявність помилок, низький рівень володіння виражальними засобами і прийомами, але включають творчий підхід у композиційному і колористичному вирішенні.

Оцінка "незадовільно" (Fx, 1-59 балів, з можливістю повторного складання). Виконані завдання на низькому технічному рівні, низький рівень володіння виражальними засобами і прийомами, творчий підхід у композиційному і колористичному відсутній, не розуміння законів і правил композиції.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: опорні конспекти лекцій, інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, ілюстраційні матеріали.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аксенов Ю. Цвет и линия. Практическое руководство по рисунку и живописи / Ю. Аксенов, М. Левидов., 1986. – 326 с.
2. Антонович Є. А. Малюнок і живопис [Текст] : методичні рекомендації / Є. А. Антонович, В. А. Шпільчак. – К., 1990. – 28 с.
3. Баммес Г. Л. Изображение фигуры человека / Г. Л. Баммес. – Берлин, 2007. – 326 с.
4. Бартенев І. А. Батажкова В. Н. Нариси історії архітектурних стилів : навчальний посібник / І. А. Бартенев. - М. : Образотворче мистецтво, 1983. - 124 с.
5. Басанець Л. В. Живопис [Текст] / Л. В. Басанець. – Одеса : ОДПІ, 2002 – 128 с.
6. Богданов Г. А. Реставрация станковой темперной живописи / Г. А. Богданов. - М. : Изобразительное Искусство, 2001. - 226 с.
7. Бойчук В.М. Практичне кольорознавство: методичні рекомендації / В.М. Бойчук / Луцьк: Твердиня, 2011. – 30 с.
8. Валериус С. С. Монументальная живопись. Современные проблемы: учебное пособие для студентов художественных заведений / С. С. Валериус - М.: Искусство, 1979. - 200 с.

9. Волков Н. В. Геометрия и композиция картин / Н. В. Волков. – М. : Искусство, 1990. – 132 с.
10. Жданова Н. С. Перспектива: учебное пособие / Н. С. Жданова. – М. : Владос, 2004. – 224 с.
11. Кимеева Т. И. Основы консервации и реставрации археологических и этнографических музейных предметов [Текст] / Т. И. Кимеева, И. В. Окунева. – Кемерово: КемГУКИ, 2009. – 252 с.
12. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів / М. А. Кириченко, - К. : Вища школа, 2002. – 188 с.
13. Кирцер Р. М. Рисунок и живопись / Р. М. Кирцер. – М. : Высшая школа, 1992.- 270 с.
14. Корниенко, В.С. О законах красоты : К вопросу о сущности эстетических явлений в действительности и в искусстве : монография / В.С. Корниенко. Х. : ХДУ, 1970. 224 с.
15. Кулемзин А. М. Методика сохранения и использования памятников истории и культуры [Текст] : учеб. пособие для вузов / А. М. Кулемзин. – Кемерово: КемГУКИ, 2009. - 60 с.
16. Ли, Н. Г. Основы академического рисунка / Н. Г. Ли. — М.: Эксмо, 2005. — 480 с..
17. Мельник А. М. Український живопис ХХ – ІХ ст.: Альбом / А. М. Мельник. – К. : Галерея, 2007. – 304 с.
18. Наумова М. В. Реставрация икон : методические рекомендации / М. В. Наумова. - М. : ВХНРУ им. акад. И. Э. Грабаря, 1993. - 226 с.
19. Придатко Т. В. Мистецтво України 1991-2003 / Т. В. Придатко, З. В. Чегусова, Т. Ю. Скляренко. – К. : Мистецтво, 2003. – 256 с.
20. Прокопович Т. А. Основы кольорознавства : – навч. посіб. / Тетяна Анатолівна Прокопович. – Луцьк: Вежа-Друк, 2016. – 120 с.
21. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібник/ за ред. проф. Є.А.Антоновича. — К.: Альтерпрес, 2010. — 354 с.
22. Ратничин В. М. Перспектива : учеб. пособие для студентов художественного института / В. М. Ратничин. – К. : Вища школа, 1992. – 232 с.
23. Ростовцев Н. Н. Рисование головы человека / Н. Н. Ростовцев. – М. : Свет, 1989. – 215 с.
24. Ростовцев, Н. Н. Академический рисунок: Учеб.для студентов худож.-граф. Фак.. пед.. ин-тов. – 2-е изд., доп. И перераб. / Н. Н. Ростовцев. — М. : Просвещение, 1984. — 240 с., ил.
25. Ростовцев, Н. Н. Учебный рисунок / Н. Н. Ростовцев. — М. : Просвещение, 1976. — 238 с.
26. Тихонов, С. В. Рисунок / С. В. Тихонов, В. Г. Демьянов, В. Б. Подрезков. — М.: Стройиздат, 1983. — С. 217—222..
27. Український авангард 1910-1930 років: альбом. — К.: Мистецтво, 1996.
28. Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції [Текст] : навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей / Н. О. Урсу, Б. М. Негода, В. А. Гнатюк, І. П. Міхалевська. - Кам'янець-Подільський : Кам.-Под. держ. унів., 2004. - 61 с.

Додаткова література:

1. Импрессионизм: История, картины, биографии / Сост. И.Г. Мосин. – СПб: Изд. дом «Кристалл», 2002. – 96 с.: ил.

2. Импрессионизм: Мастера, предшественники и последователи : Энциклопедия / Сост. Грицак Е.Н. – М.: Эскмо, 2003. – 221 с.
3. Иогансон Б.В. За мастерство в живописи. – М.: Изд-во Акад.художеств СССР, 1952. – 224 с.антор А.М. Предмет и среда в живописи. Проблемы взаимоотношений предметного мира и пространственной среды. – М.: Сов.художник, 1981. – 127 с.
4. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: Учеб.пособие. – 2-е изд., перераб.и доп. – М.: Высш.шк., 1997. – 271 с.
5. Курочкина К.А. Знакомство с натюрмортом. – Сиб, - 1958. – 110 с.
6. Мочалов Л.В. Пространство мира и пространство картины: Очерки о языке живописи. – М.: Сов.художник, 1983. – 375 с.
7. Основы живописи/ Пер. с исп. О. Вартановой. – С. – Пб.: АОЗТ «Весант», 1994. – 128 с.
8. Прокофьев Н.И. Натюрморт. Учебное пособие по живописи для студентов ХГФ педагогических вузов. – М.: Московский педагогический государственный университет, 1999. – 65 с.
9. Французский портрет XVIII века : [альбом] / Ю.К. Золотов . – М. : Искусство , 1968 . – 275 с., ил. – (Из истории мирового искусства) . - Библиогр. в примеч.: с. 245-263. - Указ. имен: с. 268-274.

Для приміток

Навчально-методичне видання

Автор: Прокопович Тетяна Анатоліївна

КОПІЮВАННЯ ЗІ ЗРАЗКІВ

Методичні рекомендації до курсу «Копіювання зі зразків» для викладачів і студентів
напряму підготовки 6.020205 – «Образотворче мистецтво».

Друкується в авторській редакції

Підп. До друку 20. 03. 2017 р. Формат 60х84/16
Гарнітура Times New Roman. Ум. Друк. Арк.. 1,4.
Тираж 100 прим.

Видавець і виготовлювач –
Східноєвропейський національний університет імені лесеї України
43025 м. Луцьк, пр.. Воли, 13